

nieuwe seizoen *Maria Viers Lokaal*, naar *The Ballad of the Sad Café* van Carson McCullers.

Naast die première was tijdens het festival opnieuw *Een 1/2 tuinhuis* te zien en bracht De Blauwe Zebra ook *De Beer* naar Tsjechow. De regie daarvan lag voor het eerst niet in handen van Van den Boom, maar van Alice Zandwijk. Zij deed het gezelschap zijn verdoezelende waas over de anders (voor de regisseur?) ondraaglijke hardheid van het bestaan afleggen en zette er een extreem uitvergroete voorstelling van macht en uitdaging tegenover. Door de bombastische, loeiharde klassieke muziek, de grotesk-dramatische bewegingen van de spelers en het wanordelijke, uitvergroete poppenhuis-decor slaagde zij er in de gekende Zebra-tegenstellingen te verenigen, zonder aan de profilering van het gezelschap afbreuk te doen.

Maria Viers Lokaal

OHS moest dan weer de invloeden van Van den Boom integreren: John Gilbert Colman zorgt niet alleen op de scène voor de muziek, hij staat er ook als acteur; de scènische scheiding tussen podium en zaal wordt voortdurend aangevallen door de verteller van Carson McCullers, door Van den Booms versnippering van en verwijzingen naar 'anderssoortige' theatervormen, zoals b.v. de *Black and White Minstrel Show* of tapdans. De vervloeiing tussen het mannelijke en het vrouwelijke, tussen het kinderlijke en het volwassene, tussen vechten en houden van (zie ook *De Beer* en *Een 1/2 tuinhuis*) wordt door een dergelijke, permanente afkapping en door het aanbrengen van breuklijnen, overdachtelijk gemaakt.

Aan de éne kant heb je in *Maria Viers Lokaal* het thema van een vrouw die, om aan de sociale norm te voldoen, huwt, maar er emotioneel niet toe kan komen om ook haar 'plichten' na te komen; dat komt neer op de vraag naar het waarom van plichten en of je er al dan niet spijt van moet hebben wanneer je ze niet voldoet. Aan de andere kant staat integratie in de groep centraal, net als het thema 'vrienden worden', dat wordt uitgebeeld door neef Doktor, die wél gevoelens in Maria opwekt. Wat kinderen én volwassenen o.i. daarbij gemeenschappelijk ervaren is het gevoel

van angst en onzekerheid, waarmee Maria haar 'man' nakijkt, totaal onzeker over de juistheid van haar handelen.

In *Een 1/2 tuinhuis* vergaat het de personages net zo. Ook zij balanceren op de smalle koord tussen voldoen aan de maatschappelijke eis van daadwerkelijk op zoek gaan naar liefde, i.p.v. te wachten tot het ultieme moment onontkoombaar is. Dat laatste wordt getoond door de blinde Catharina, die alles 'aanvoelt' i.t.t. de anderen, die best ook wel gelukkig zijn, maar die in hun hoofd minder het onderscheid kunnen maken tussen droom en gemanipuleerde werkelijkheid. De 'scharnierfunctie' zoals Carlos Tindemans het in zijn nabeschouwing bij het festival noemde, tussen Van den Booms chorische gezangen, het nu eens hakkende dan weer vloeiende gedragsritme van zijn personages, hun spel met taal en ruimte, met illusie en werkelijkheid zet zich o.i. echter niet klem in de vorm, vermits het voortdurend aan veranderlijke focussen wordt opgehangen. In het betere kindertheater worden geen lessen meer gegeven.

Leven en liefdes

Mocht het nog niet duidelijk zijn: er zijn geen taboethema's en/of teksten voor kinderen. *Het verdronken land van Milo* gaat over het verwerken van de dood; in *Transatlantiek Surfer* staat de tragische wedloop met jezelf om je

bij de andere geliefd te maken centraal; *Raam zonder uitzicht* van Studio Peer vermengt levendig poppenspel met lijzig, ingehouden acteren om Becketts *Eindspel* te evoceren; in *Moeder in de wolken* van Mevrouw Smit wordt een poging ondernomen om de grens vast te leggen van 'elkaar pijn doen'. Twee afzichtelijke oude mannen sparen elkaar daartoe het eten uit de mond en rakelen wansmakelijke herinneringen aan hun overleden moeder op... De nadruk ligt op de uitzichtloosheid van hun bestaan en de cultivering daarvan.

Het kindertheater is lange tijd bezig geweest met illusoire sprookjes naar het toneel te vertalen. En doet dat in sommige gevallen nog. De eigenheid van het kindertheater wordt echter niet langer uitgemaakt door het al dan niet aanwezig zijn van zgn. (door volwassenen opgelegde) 'aan de kinderwereld eigen figuurtjes', maar integendeel door de vormelijke overdracht van intense teksten die geen enkel thema schuwen.

En dààrom wordt vanuit het Stekelbeestfestival/Oud Huis Stekelbees geïnvesteerd in mensen die in de eerste plaats theater willen maken en die wát ze te vertellen hebben, het zuiverst naar kinderen toe kunnen brengen. Zodat het gepresenteerde geheel individueel interpreteerbaar blijft en dus ook volwassenen aanspreekt. De loutering wordt alle kijkers onthouden. Het (kinder)publiek wordt (eindelijk) erkend als bestaan-

De Blauwe Zebra
- *Een 1/2 tuinhuis*
- Foto: De
Blauwe Zebra